

แผนบริหารการสอนประจำบทที่ 1

หลักการ แนวคิดและทฤษฎีการแปล

1. หัวข้อเนื้อหาประจำบท

- 1.1 ความหมายของการแปล
- 1.2 ทฤษฎีการแปล
- 1.3 กระบวนการในการแปล
- 1.4 ขั้นตอนในการแปล
- 1.5 ประเภทของการแปล
- 1.6 สภาพแวดล้อมทางสังคมและวัฒนธรรมกับการแปล
- 1.7 ปัญหาในการแปล
- 1.8 การสอนแปล

2. วัตถุประสงค์การเรียนรู้

- 2.1 นักศึกษาสามารถบอกความหมายของการแปลได้
- 2.2 นักศึกษาสามารถอธิบายทฤษฎีการแปลได้
- 2.3 นักศึกษาสามารถอธิบายกระบวนการในการแปลได้
- 2.4 นักศึกษาสามารถบอกขั้นตอนในการแปลได้
- 2.5 นักศึกษาสามารถอธิบายประเภทของการแปลได้
- 2.6 นักศึกษาสามารถอธิบายสภาพแวดล้อมทางสังคมและวัฒนธรรมกับการแปลได้
- 2.7 นักศึกษาสามารถบอกปัญหาในการแปลได้
- 2.8 นักศึกษาสามารถอธิบายลักษณะของการสอนแปลได้
- 2.9 นักศึกษาสามารถอธิบายความแตกต่างด้านโครงสร้างภาษาและวัฒนธรรม ระหว่างอังกฤษและไทยได้

3. วิธีการสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน

- 3.1 นักศึกษาแบ่งกลุ่มโดยใช้หลักการเข้ากลุ่มด้วยวิธีการสุ่มแบบง่าย กลุ่มละ 2-3 คน
- 3.2 กำหนดประเด็นปัญหาตามหัวข้อเนื้อหาประจำบท โดยแบ่งออกเป็นหัวข้อย่อย
- 3.3 นักศึกษาแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษา ค้นคว้าเนื้อหาที่ได้รับจากฐานข้อมูลออนไลน์ หรือห้องสมุดประจำมหาวิทยาลัย

- 3.4 นักศึกษาในกลุ่มร่วมกันตรวจสอบ และสรุปจดบันทึกเนื้อหาลงในสมุดหรือใบงาน
- 3.5 นักศึกษาแต่ละกลุ่มออกมานำผลการศึกษาค้นคว้าตามหัวข้อเสนอหน้าชั้นเรียน
- 3.6 ผู้สอนบรรยายเสริม (สื่อประกอบ PowerPoint) ประเด็นที่ยังขาดไปหรือยังไม่ชัดเจน
สรุปเนื้อหาประจำบท และถามตอบเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้
- 3.7 มอบหมายแบบฝึกหัดท้ายบท (การบ้านรายบุคคล) เพื่อทบทวนความเข้าใจ
ของผู้เรียน

4. สื่อการเรียนการสอน

- 4.1 เอกสารประกอบการสอนรายวิชาการแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย
- 4.2 PowerPoint slide ประกอบคำบรรยายเนื้อหาตามบท
- 4.3 เครื่องคอมพิวเตอร์ หรือ Smart phone ที่ติดตั้งระบบอินเทอร์เน็ต
- 4.4 แหล่งเรียนรู้ ได้แก่ ห้องสมุด อินเทอร์เน็ต

5. การวัดผลและการประเมินผล

- 5.1 การสังเกตแบบมีส่วนร่วมไม่สมบูรณ์ ได้แก่ การร่วมกันถามตอบ การนำเสนอเนื้อหา
หน้าชั้นเรียน และการศึกษาค้นคว้า
- 5.2 การถามตอบในชั่วโมงเรียน
- 5.3 การทำแบบฝึกหัดท้ายบท
- 5.4 การสรุปเนื้อหาเป็นใบงาน

บทที่ 1

หลักการ แนวคิดและทฤษฎีการแปล

บทนำ

การแปลเป็นกิจกรรมที่มนุษย์ได้ทำการถ่ายทอด และสื่อสารความรู้สึกนึกคิดบางอย่างจากภาษาหนึ่งไปสู่อีกภาษาหนึ่ง โดยใช้วิธีการและรูปแบบที่สามารถทำให้เข้าใจและบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ การแปลเกิดขึ้นพร้อมๆ กับที่มนุษย์เริ่มอยู่รวมกันเป็นสังคม และเมื่อมีการปฏิสัมพันธ์กับชุมชนอื่นๆ เกิดขึ้นทำให้การแปลมีความจำเป็นมากยิ่งขึ้น ต่อมามนุษย์เริ่มศึกษาและเรียนรู้รูปแบบในการใช้ภาษาพูด ภาษาเขียนหรือเครื่องหมายต่างๆ เพื่อใช้ในการสื่อสารต่อกันและกัน เมื่อมนุษย์มีความเจริญงอกงามทางอารยธรรมมากขึ้น ทำให้บทบาทการแปลทวีความสำคัญมากยิ่งขึ้นเช่นกัน จากการแปลแบบระดับพื้นฐานไม่เป็นทางการและไม่มีหลักการอะไรมากนัก ประสบการณ์ด้านการแปลก็พัฒนาไปสู่การมีทฤษฎีและหลักการที่ควรยึดเป็นแนวทางปฏิบัติ สำหรับนักแปลที่ต้องการให้ผลงานแปลของตนเองมีความสมบูรณ์สามารถสื่อสารออกมาได้อย่างถูกต้องที่สุด ผู้ที่ต้องการถ่ายโอนสิ่งที่ต้องการสื่อสารจากภาษาหนึ่งไปสู่อีกภาษาหนึ่งจึงมีความจำเป็นที่จะต้องเรียนรู้และเข้าใจถึงหลักการและทฤษฎีในการแปลเบื้องต้น ซึ่งมีรายละเอียดตามที่จะกล่าวต่อไปนี้

ความหมายของการแปล

คำว่า “การแปล” หรือที่เรียกว่า “translation” คือ การถ่ายทอดความหมายของภาษาหนึ่งไปสู่อีกภาษาหนึ่งที่สามารถทำให้เข้าใจความหมายได้ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556 : 764 และ Catford, J. C., 1965 : 1) เป็นกระบวนการตีความหรืออธิบาย เพื่อแลกเปลี่ยนบางอย่างด้วยการเขียนหรือพูดไปสู่ถ้อยคำอื่นๆ อย่างมีความหมาย (Hornby, 2005 : 1632 และ อัจฉรา ไส้ตรุโกศล, 2554 : 1) ทั้งในด้านรูปแบบของข้อความและเนื้อหาจากภาษาต้นฉบับ (source language) ไปสู่ภาษาเป้าหมาย (target language) ด้วยการจัดเรียบเรียงตัวบทหรือรูปแบบต่างๆ (forms) เสียใหม่ให้สอดคล้องกับสถานการณ์

ที่กำหนดไว้ ตั้งแต่ในระดับคำ (words) วลี (phrases) อนุประโยค (clauses) ประโยค (sentences) หรือ อนุเจต (paragraphs) จากภาษาต้นฉบับไปเป็นรูปแบบของภาษาเป้าหมายให้ตรงกับจุดประสงค์ ด้วยการพยายามคงความหมายเดิมและสามารถถ่ายทอดความหมายออกมาเป็นภาษาเป้าหมายได้อย่างเป็นธรรมชาติ หรืออาจคงรูปแบบของต้นฉบับเดิมไว้เพื่อให้ผู้ที่อ่านฉบับแปลเกิดความรู้สึกว่าเนื้อหาที่แปลมีความเท่าเทียมกับอ่านต้นฉบับ (พิมพ์พันธุ์ เวลสะโกศล, 2558 : 4, วรรณ แสงอร่ามเรือง, 2545 : 7, Larson, M.L, 1984 : 3, Nida & Taber, 1982 : 12 และ Newmark, P., 1981 : 7)

ดังนั้นสรุปได้ว่า “การแปล” หมายถึง วิธีการหรือกระบวนการในการทำความเข้าใจและถ่ายโอนความรู้สึก นึกคิด การกระทำ และสิ่งที่ต้องการสื่อสาร ที่อยู่ในรูปแบบ สัญลักษณ์ หรือคำพูดจากภาษาต้นฉบับไปสู่รูปแบบ สัญลักษณ์ หรือคำพูดในภาษาเป้าหมาย ด้วยการรักษาความหมายเดิมตามภาษาต้นฉบับเอาไว้ให้มากที่สุด และสามารถสื่อความหมายออกมาในภาษาเป้าหมายได้อย่างเป็นธรรมชาติ

ทฤษฎีการแปล

การแปลมีขึ้นมาตั้งแต่สมัยโบราณและสืบทอดกันมาจนถึงปัจจุบัน จากระยะเวลาดังกล่าวทำให้นักภาษาศาสตร์ได้สะสมประสบการณ์อย่างต่อเนื่อง จนเกิดองค์ความรู้มากมายด้านการแปลจากภาษาหนึ่งไปสู่อีกภาษาหนึ่ง และได้มีรวบรวมหลักการ แนวคิดตลอดจนทฤษฎีในการแปลต่างๆ อย่างเป็นระบบและมีขั้นตอนไว้มากมาย เพื่อใช้เป็นแนวทางในศึกษาค้นคว้า เรียนรู้ และฝึกฝนให้เป็นผู้เชี่ยวชาญในการแปลต่อไป ทฤษฎีการแปลสามารถแบ่งออกได้ในหลายลักษณะ ดังนี้

1. การแปลตามหลักภาษาศาสตร์

1.1 ทฤษฎีภาษาศาสตร์ เรียกว่า “Linguistic theories” หลักการนี้เน้นให้ความสำคัญกับภาษารูปแบบที่จะต้องรักษารักษารูปแบบโครงสร้างของภาษาตามต้นฉบับ เนื่องจากทฤษฎีนี้มีจุดประสงค์เพื่อให้สามารถเปรียบเทียบ วิเคราะห์โครงสร้างภาษาทั้งในระดับเบื้องต้นและระดับลุ่มลึกได้ เพื่อต้องการให้การแปลมีความถูกต้องทั้งด้านความหมายและโครงสร้างตามหลักภาษาศาสตร์ทั้งนี้ โครงสร้างภาษาในระดับลึกที่มีความคล้ายคลึงกัน จะทำให้นักแปลเข้าใจความหมายที่แท้จริงสามารถเปรียบเทียบกับโครงสร้างปลายทางที่ใกล้เคียงกันได้ง่ายมากขึ้น และยังทำให้เข้าใจโครงสร้างแต่ละประโยคระหว่างภาษาต้นฉบับกับภาษาเป้าหมายได้อย่างชัดเจน (เตื่อนจิตต์ จิตต์อารี, 2548 : 14, สุดามงคลสิทธิ์, 2545 : 21 และ สิทธา พิณจภูวตล, 2542 : 21-23)

1.2 ทฤษฎีภาษาศาสตร์โครงสร้าง เรียกว่า “Structural linguistics” ทฤษฎีนี้ให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์กันของระบบโครงสร้างทางภาษา แต่ละหน่วยทางภาษาจะเชื่อมโยงหากันกลายเป็นโครงสร้าง เช่น เสียง คำ วลีหรือประโยค เป็นต้น เมื่อนำมาเรียงประกอบเข้าด้วยกันจึงจะ

แปลให้สื่อความหมายได้ หากแยกหน่วยเหล่านี้ออกเป็นคำๆ ก็ไม่อาจทำให้เข้าใจความหมายได้อย่างสมบูรณ์ (สุดา มงคลสิทธิ์, 2545 : 21)

1.3 ทฤษฎีภาษาศาสตร์เปรียบเทียบ เรียกว่า “comparative linguistics” หรือ นิรุกติศาสตร์เปรียบเทียบ เรียกว่า “comparative philology” ทฤษฎีนี้ให้ความสำคัญในการเปรียบเทียบความสัมพันธ์กันระหว่างภาษาต้นฉบับกับภาษาเป้าหมายว่า มีความคล้ายคลึงหรือแตกต่างกันอย่างไร โดยจะทำการศึกษาในรายละเอียดทุกประเด็นที่เกี่ยวข้อง เช่น ความหมาย การออกเสียง หน่วยทางภาษา ระบบคำ การประกอบเป็นโครงสร้างรูปประโยค ตลอดจนความสัมพันธ์กันของวัฒนธรรมจากทั้งสองภาษาต้นทางและภาษาเป้าหมาย ซึ่งจะต้องอาศัยการศึกษาอรรถศาสตร์ (Semantics) คือ ศึกษาเชิงความหมาย อรรถศาสตร์เชิงสังคมวิทยา (Sociosemantics) คือ การศึกษาการใช้ภาษาในบริบททางสังคมและสัญศาสตร์ (Semiotics) คือ ศึกษาความสัมพันธ์กันระหว่างความหมายกับสัญลักษณ์ที่ใช้ หลักการนี้จะทำให้นักแปลเข้าใจถึงการเลือกคำให้มีความหมายที่ปรับเปลี่ยนไปตามสถานการณ์ได้ (สุดา มงคลสิทธิ์, 2545 : 21)

2. การแปลตามวัตถุประสงค์

2.1 ทฤษฎีสโกโปส เรียกว่า “Skopos theory” คือ เป็นการแปลที่ยึดตามเป้าหมายประสงค์เป็นสำคัญ ทฤษฎีนี้เชื่อว่าการกระทำสิ่งใดๆ ย่อมต้องมีจุดมุ่งหมายที่ต้องการ เป็นการเน้นไปในเรื่องหน้าที่ (function) ของตัวบทแปล และสังคมวัฒนธรรม (Sociocultural) นักแปลจึงต้องมีภูมิหลังความรู้ในเรื่องนี้ ทั้งจากภาษาต้นฉบับและภาษาฉบับแปล เพื่อให้การแปลบรรลุตามวัตถุประสงค์ตามที่ได้วางไว้ นักแปลต้องกำหนดหน้าที่สำหรับงานแปล และทำการประเมินความคาดหวังของผู้รับสารปลายทางไปพร้อมๆ กัน ดังนั้น การแปลจึงทำหน้าที่ถ่ายโอนทั้งภาษาและวัฒนธรรมไปในตัว (สุดา มงคลสิทธิ์, 2545 : 22 และ วรรณมา แสงอร่ามเรือง, 2545 : 11-14)

2.2 ทฤษฎีวัจนกรรม เรียกว่า “Speech act theory” คือ เป็นการแปลที่ยึดเจตนาของผู้ที่กล่าวข้อความนั้นๆ นักแปลต้องศึกษาและทำความเข้าใจเจตนาที่แฝงอยู่ในข้อความ แล้วจึงทำการถ่ายทอดให้สอดคล้องกับโครงสร้างทางภาษาและวัฒนธรรมในภาษาปลายทาง (สุดา มงคลสิทธิ์, 2545 : 22 และ วรรณมา แสงอร่ามเรือง, 2545 : 45-46)

3. การแปลตามความหมายและหน้าที่ตามต้นฉบับ

3.1 ทฤษฎีอรรถศาสตร์โครงสร้าง เรียกว่า “Structural semantics” คือ เป็นการแปลที่ต้องอาศัยการวิเคราะห์เนื้อหาจากต้นฉบับที่มีลักษณะเฉพาะด้าน ดังนั้น จึงต้องเข้าใจความหมายระดับหน่วยย่อย คำศัพท์ วลี หรือประโยค วิธีนี้มักใช้ความหมายทางภาษาตามพจนานุกรม (สุดา มงคลสิทธิ์, 2545 : 23)

3.2 ทฤษฎีภาษาศาสตร์สังคม เรียกว่า “Sociolinguistics” คือ เป็นการแปลที่ต้องให้มีความสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทางสังคม เช่น หน้าที่ของภาษา การใช้ภาษาที่แตกต่างกันในด้านวัยวุฒิ คุณวุฒิ ระดับชั้นของคนในสังคม การใช้ภาษาเฉพาะทางสาขาอาชีพ นักแปลจำเป็นต้องมีทักษะและประสบการณ์ในการแปลที่หลากหลาย จึงจะสามารถถ่ายทอดความหมายของเนื้อหาให้ตรงกับฐานะ การศึกษา อารมณ์ และความสัมพันธ์ของบุคคล นักแปลสามารถจับใจความเนื้อหาของต้นฉบับได้ครบถ้วนและถ่ายทอดออกมาตามหน้าที่หรือเนื้อหาของต้นฉบับให้ตรงกับบริบททางสังคมที่ต้องการ (สุดา มงคลสิทธิ์, 2545 : 23)

4. ทฤษฎีอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

4.1 ทฤษฎีจิตวิทยา เรียกว่า “Psychology theory” ทฤษฎีนี้สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการแปลได้ ตัวอย่างเช่น มนุษย์แต่ละเพศ แต่ละวัยจะมีพฤติกรรมในการแสดงออกที่แตกต่างๆ กัน การศึกษาและเข้าใจหลักจิตวิทยาเบื้องต้น จะทำให้ผลงานแปลเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้ง่ายขึ้น (อัจฉรา ไส้ตรุโกกล, 2554 : 13, เตือนจิตต์ จิตต์อารี, 2548 : 14 และ สิทธา พิณีจภูวตล, 2542 : 22)

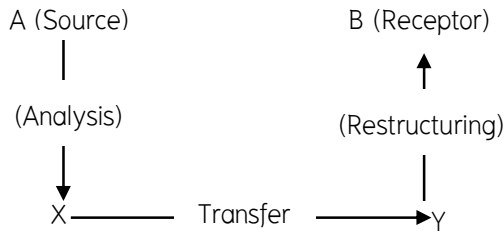
4.2 ทฤษฎีการตลาด เรียกว่า “Marketing theory” มีผลงานแปลจำนวนไม่น้อยที่ได้รับการถ่ายทอดเป็นภาษาต่างๆ จนกลายเป็นการแปลเชิงธุรกิจและการตลาด เหตุนี้นักแปลจำเป็นต้องศึกษากลไกการตลาด ความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย กระแสความนิยม จึงจะทำให้เลือกนำผลงานมาแปลได้ตรงกับความต้องการของตลาดได้ (อัจฉรา ไส้ตรุโกกล, 2554 : 13, เตือนจิตต์ จิตต์อารี, 2548 : 15, และ สิทธา พิณีจภูวตล, 2542 : 23)

4.3 ทฤษฎีสื่อสารมวลชน เรียกว่า “communication theory” การแปลจัดอยู่ในการสื่อสารรูปแบบหนึ่ง นักแปลต้องมีความเข้าใจวิธีการสื่อสารกับกลุ่มเป้าหมายหรือผู้รับข้อมูลข่าวสารว่า “สาร” ประเภทใดที่เข้าถึงได้สะดวกรวดเร็วและเป็นที่ยอมรับ เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือสื่อออนไลน์ การเลือกใช้สื่อที่ตรงกับความต้องการจะทำให้ผลงานแพร่กระจายออกไปได้อย่างรวดเร็วและทั่วถึง (อัจฉรา ไส้ตรุโกกล, 2554 : 13, เตือนจิตต์ จิตต์อารี, 2548 : 15 และ สิทธา พิณีจภูวตล, 2542 : 23)

กระบวนการในการแปล

กระบวนการในการแปล (translation process) มีความสำคัญอย่างยิ่งและเป็นสิ่งที่ต้องศึกษาให้เข้าใจ เพื่อให้สามารถนำไปใช้ในการถอดความจากภาษาต้นทางไปสู่ภาษาเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ และทำให้งานที่ได้มีความครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการสื่อสารได้อย่างครบถ้วน นักภาษาศาสตร์ผู้มีความเชี่ยวชาญในการแปล แต่ละท่านจะมีรูปแบบตามความถนัดเป็นของตนเอง กระบวนการที่นักแปลทั้งหลายยอมรับและนิยมนำมาใช้มี ดังนี้

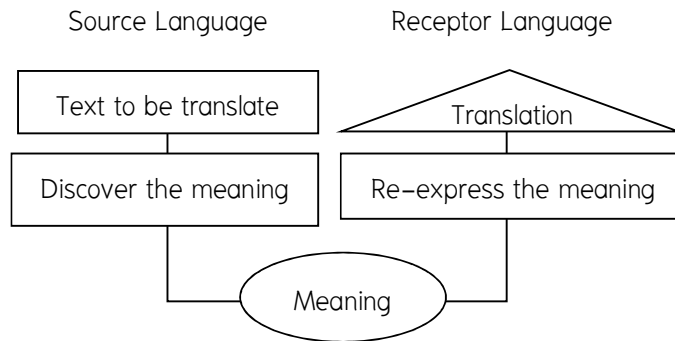
1. รูปแบบกระบวนการแปลของ Nida และ Taber

ภาพที่ 1 : Nida and Taber's Translation Process
(ที่มา : Nida, Eugene A. and Taber, Charles R, 1982 : 33)

จากภาพที่ 1 “Nida” และ “Taber” ได้แสดงกระบวนการในการแปลจากฝั่ง X ไปฝั่ง Y ซึ่งนักแปลได้เนื้อหาต้นฉบับอันเป็นภาษาต้นทางมาแล้วก็มาทำการศึกษวิเคราะห์ว่าเป็นข้อความที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องใดอยู่ในศาสตร์ใด จากนั้นเพื่อถอดความหมายไปยังฉบับแปล ซึ่งเป็นภาษาเป้าหมายที่ต้องการแปลด้วยการเลือกรูปแบบ โครงสร้างทางภาษา บริบททางวัฒนธรรมที่เหมาะสมและถูกต้องกับผู้รับ

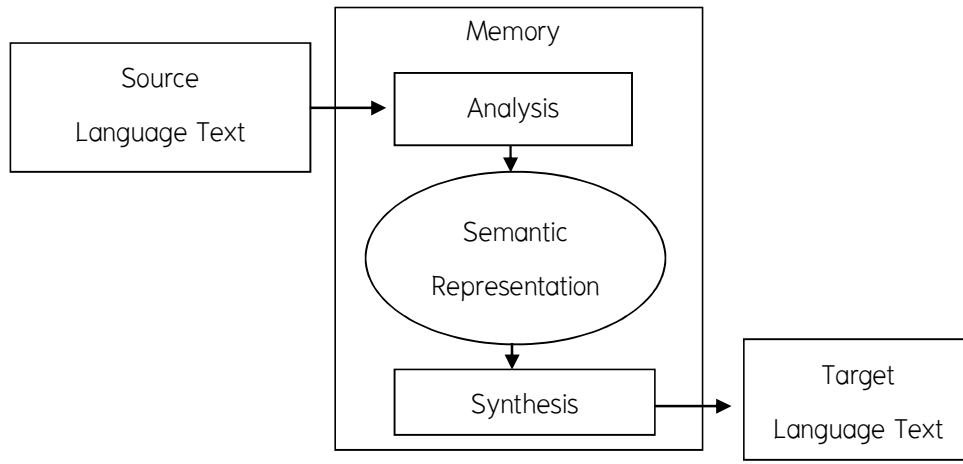
2. รูปแบบกระบวนการแปลของ Larson

ภาพที่ 2 : Larson's translation Process
(ที่มา : Larson, M.L., 1984 : 4)

จากภาพที่ 2 แสดงรูปแบบการแปลของ “Larson” คือ เมื่อนำเนื้อหาจากต้นฉบับมาศึกษาและค้นหาความหมายของต้นฉบับเป็นอันดับแรก เมื่อได้ความหมายตรงตามเนื้อต้นฉบับแล้วจึงทำมาถอดความไปสู่ภาษาฉบับแปล กระบวนการแปลตามแบบของ Larson นี้ เน้นไปที่การถ่ายทอดความหมายมากกว่าการถ่ายทอดภาษา

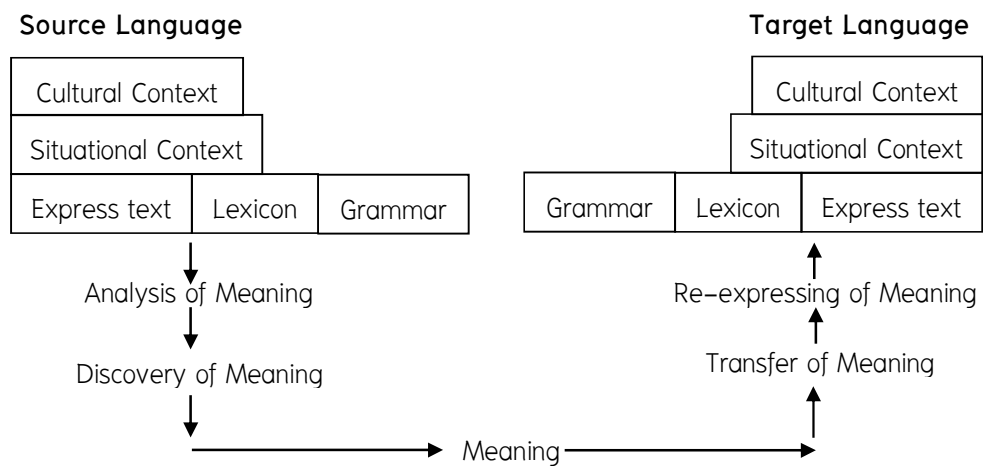
3. รูปแบบกระบวนการแปลของ Bell, Roger T.

ภาพที่ 3 : Bell's translation process
(ที่มา : Bell, Roger, T., 1991 : 21)

จากภาพที่ 3 แสดงกระบวนการของ “Bell” ที่มีลักษณะคล้ายกับของ “Nida” และ “Taber” การถอดความจากภาษาต้นฉบับจะเกิดขึ้นได้ นักแปลต้องมีความทรงจำที่เป็นความรู้เดิมเพื่อวิเคราะห์ เนื้อความและทำการถอดความซ้ำอีกครั้งหนึ่งแล้วทำการสังเคราะห์รูปแบบ โครงสร้างทางภาษา และความหมายให้สอดคล้องกับภาษาเป้าหมาย

4. รูปแบบกระบวนการแปลของ Tou

ภาพที่ 4 : Tou's translation process
(ที่มา : Tou, A.B., 1989 : 134)

จากภาพที่ 4 กระบวนการในการแปลของ “Tou” มีลักษณะคล้ายกับ “Larson” คือ นักแปลต้องศึกษาวิเคราะห์บริบททางวัฒนธรรม สถานการณ์โดยรอบ จุดประสงค์ของเนื้อหาต้นฉบับ การใช้คำ และไวยากรณ์ จากนั้นจึงศึกษาวิเคราะห์และหาความหมายว่าผู้เขียนต้องการสื่อสารเรื่องอะไรเมื่อเข้าใจวัตถุประสงค์ตามเนื้อหาแล้วจึงลงมือแปลพร้อมทั้งตรวจสอบบริบทแวดล้อมในด้านต่างๆ ให้ตรงกับภาษาเป้าหมาย

ขั้นตอนในการแปล

ตามที่นักวิชาการ เช่น อัจฉรา ไส้สัตรีกุล (2554 : 19); สัจฉวี สายบัว (2554 : 26-78); มณีรัตน์ สวัสดิวัฒน์ ณ อยุธยา (2548 : 99-186) และ วรณา แสงอร่ามเรือง (2545 : 62-66) กล่าวเป็นแนวเดียวกันถึงขั้นตอนในการแปล สามารถสรุปประเด็นสำคัญได้ ดังนี้

1. การสะสมประสบการณ์ การแปลไม่ใช่เรื่องที่ยากแต่ก็ไม่ใช่ว่าเรื่องที่ยากเช่นกัน สำหรับผู้ที่รักการแปลต้องรู้จักเตรียมความพร้อมให้กับตนเอง มีความเอาใจใส่และสนใจที่จะศึกษาหาความรู้ในศาสตร์ต่างๆ อยู่เสมอ ต้องเป็นผู้ที่ใฝ่เรียนรู้ด้านภาษาศาสตร์ รู้จักสังเกตและเรียนรู้สื่อที่ได้รับการแปลจากผู้เชี่ยวชาญ เรียนรู้และตามติดกระแสความเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกอยู่ตลอดเวลา นอกจากนี้ยังต้องรู้จักนำอุปกรณ์ที่ช่วยอำนวยความสะดวกในการแปลที่สามารถทำให้เข้าถึงความหมาย รูปแบบโครงสร้างทางภาษา หรือบริบททางสังคมได้ง่ายและรวดเร็วขึ้นมาช่วย เช่น พจนานุกรม สารานุกรม เครื่องมือค้นหาผ่านอินเทอร์เน็ต หรือรู้จักเข้าถึงแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องอื่นๆ นอกจากนี้ต้องมั่นฝึกฝนทักษะด้านการแปลอยู่ตลอดเวลา สิ่งเหล่านี้จะทำให้ผู้ที่รักในการแปลสามารถกลายเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการแปลไปในที่สุด

2. การศึกษาวิเคราะห์ต้นฉบับ เมื่อจะลงมือแปลงานชิ้นใดชิ้นหนึ่ง สิ่งแรกที่นักแปลควรทำคือการนำภาษาต้นฉบับมาศึกษาวิเคราะห์และทำความเข้าใจในเบื้องต้น วิเคราะห์โครงสร้างการใช้ภาษา รูปแบบ หลักไวยากรณ์ ความหมายในแต่ละวรรคตอน เป็นใช้ภาษาแบบสื่อความจริง หรือแฝงความหมายเอาไว้ มีความหมายเชิงอุปมาหรือไม่ ตลอดจนจูนศึกษาบริบทสภาพทางวัฒนธรรมและสังคมในการใช้ภาษา และยังต้องวิเคราะห์ลึกไปถึงองค์ประกอบในการสื่อสาร รูปแบบของสารภาษาต้นฉบับมีวัตถุประสงค์ที่ต้องการบอกกล่าวสิ่งใดกับผู้รับสาร

3. การจับใจความเบื้องต้น เมื่อทำการวิเคราะห์ในรายละเอียดต่างๆ แล้ว จากนั้นให้ร่างเนื้อหาใจความของต้นฉบับออกมาเป็นภาษาของนักแปลเองในเบื้องต้น ด้วยการนำรายละเอียดในแต่ละวรรคตอนสรุปจับใจความ เพื่อให้นักแปลได้เห็นภาพรวมของภาษาต้นฉบับ

4. การผละออกจากต้นฉบับ ความแตกต่างกันในรูปแบบโครงสร้างทางภาษาระหว่างภาษาต้นฉบับกับภาษาเป้าหมาย มักจะทำให้นักแปลพบกับความยากลำบากในการถอดความ ดังนั้น เพื่อให้การถ่ายทอดความหมายมีความเป็นธรรมชาติมากที่สุด จำเป็นที่จะต้องผละออกจากภาษาต้นฉบับให้ได้ ไม่นำรูปแบบโครงสร้าง ส่วนวนภาษา และไวยากรณ์มาใช้ในภาษาเป้าหมาย จะต้องแปลออกมาให้ตรงหรือใกล้เคียงกับต้นฉบับ แต่ก็ไม่ต้องกังวลไวยากรณ์ของภาษาต้นฉบับไว้เช่นกัน

5. การประเมินกลุ่มเป้าหมาย มีผลงานแปลมากมายที่ถูกถ่ายทอดออกมาในลักษณะต่างๆ เพื่อให้ตรงกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งอาจจะระบุไว้ เช่น สำหรับเด็ก สำหรับนักศึกษา สำหรับพวกา สำหรับผู้เชี่ยวชาญ สำหรับผู้สนใจทั่วไป เป็นต้น ดังนั้น ผู้รับสารที่นักแปลนำเสนอเป็นกลุ่มที่ต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก ก่อนการลงมือแปลอย่างจริงจังจึงต้องศึกษาข้อมูลผู้อ่านเสียก่อน เช่น ในเรื่องระดับชั้น การศึกษา วิถีวัฒนธรรม ความเชื่อ เพศ อายุและการศึกษา เป็นต้น เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการแปลให้ออกมาตรงตามกลุ่มผู้รับสาร

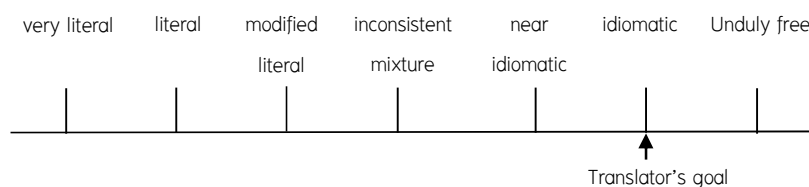
6. การถอดความไปสู่ภาษาเป้าหมาย ในขั้นตอนนี้เป็นกรลงมือแปลและนำเสนอความคิดของผู้อื่นที่สื่อสารผ่านภาษาต้นฉบับ นักแปลจำเป็นต้องยึดและจับแนวคิดสิ่งที่ต้องการสื่อไว้เป็นหลัก แล้วถอดความให้ตรงและเหมาะสมกับรูปแบบ โครงสร้างทางภาษา และวัฒนธรรมในอีกภาษาหนึ่ง หากพบว่ามีคำใดที่ไม่สามารถสื่อความหมายได้ก็สามารถนำมาแปลด้วยการทับศัพท์ และอธิบายประกอบ เช่น Computer (คอมพิวเตอร์) Galaxy (กาแล็กซี) Kilo (กิโล) Concrete (คอนกรีต) หรือ Vitamin (วิตามิน) เป็นต้น นอกจากนี้นักแปลยังสามารถเลือกถอดความได้ทั้งแบบตรงตัวหรือแปลเอาความหมาย โดยพิจารณาจากกลุ่มเป้าหมายที่ตนเองกำหนดไว้

7. การเรียบเรียงและตรวจสอบ เมื่อถอดความเป็นภาษาเป้าหมายเรียบร้อยแล้ว ควรนำมาตรวจสอบเปรียบเทียบเนื้อหาสาระอันเป็นแนวคิดของผู้ที่เขียนในภาษาต้นฉบับกับภาษาเป้าหมายว่ามีความสอดคล้องกันหรือไม่ มีประเด็นใดบ้างที่ขาดหายไป สื่อใจความได้ครอบคลุมหมดหรือไม่ ส่วนวนภาษาที่แปลออกมามีความเป็นธรรมชาติเหมาะสมหรือไม่ และควรให้ผู้ที่มีความเชี่ยวชาญด้านภาษาและเนื้อหาได้ช่วยพิจารณาตรวจสอบเพิ่มเติม เพื่อให้ได้ผลงานที่ออกมาที่มีความสมบูรณ์และสละสลวยมากที่สุด

สรุปได้ว่า กระบวนการในการแปลนั้นนักแปลต้องศึกษาวิเคราะห์เนื้อหาจากต้นฉบับให้เข้าใจความประสงค์ในการเขียน รูปแบบโครงสร้างทางภาษาในระดับต่างๆ จากนั้นจึงนำมาถ่ายทอดไปสู่อีกภาษาหนึ่งที่สามารถสื่อความออกมาให้เข้าใจเนื้อหาได้ตรงกัน

ประเภทของการแปล

การแปลมีด้วยกันหลากหลายรูปแบบขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ในการใช้งานอาจมีทั้งแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ และผลของการแปลที่ได้ก็แตกต่างกันออกไป ตามที่ Mildred M. Larson (Larson, 1984 : 15-17) ได้จัดแบ่งระดับแยกประเภทของการแปล ที่นักแปลนิยมนำมาใช้เป็นแนวทางในการแปล แสดงได้ตามภาพที่ 5 ดังนี้

ภาพที่ 5 : Larson's translation model

(ที่มา : Larson, M. L., 1984 : 17)

จากภาพที่ 5 ลาร์สัน (Larson) ได้แบ่งการแปลออกเป็นประเภทต่างๆ โดยจัดลำดับไว้ ได้แก่ very literal หมายถึง เป็นการแปลตามตัวอักษรคำต่อคำ เป็นการแปลที่จัดว่าอยู่ในระดับที่หยาบ เน้นเพื่อรักษาคำและรูป จะสื่อความได้ในระดับคำโดดๆ เท่านั้น เมื่อนำมาเรียงเป็นประโยคแล้วไม่สามารถสื่อใจความได้อย่างชัดเจน ไม่เป็นธรรมชาติและไม่ง่ายต่อความเข้าใจของผู้ที่ไม่เป็นนักภาษาศาสตร์ ดังนั้น การแปลแบบ “literal” และ “modified literal” จึงเป็นที่นิยมมากกว่าเพราะสามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบและโครงสร้างทางภาษาได้ในเบื้องต้น ทำให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อความได้ดีกว่า “very literal” สำหรับการแปลแบบ inconsistent mixture เป็นการแปลแบบผสมผสาน คือ การแปลแบบหลากหลายรูปแบบเข้าด้วยกัน นักแปลจะดูความจำเป็นว่าแต่ละวรรคตอนควรใช้การแปลชนิดใด เพื่อให้ผลงานออกมาได้อย่างเหมาะสม และในส่วนของแปลแบบ idiomatic เป็นการแปลที่สามารถผละรูปแบบและโครงสร้างทางภาษาต้นฉบับ ผู้อ่านจะรู้สึกได้ว่าอ่านงานแปลอยู่ การแปลชนิดนี้ Larson เสนอว่านักแปลทั้งหลายควรแปลแบบนี้ แต่หากยังมีการรักษารูปแบบและโครงสร้างอยู่บ้างจะจัดอยู่ในประเภท near idiomatic ในส่วนของแปลแบบ unduly free เป็นการแปลที่อิสระเสรี นักแปลเพียงคงแนวคิดหลัก (main idea) ไว้ สามารถนำมาเรียบเรียงใหม่ ตัดทอนหรือเพิ่มเติมเข้าไปได้ การแปลในลักษณะนี้ไม่นิยมใช้กับงานที่ต้องการรักษาความถูกต้องเอาไว้

จากรูปแบบการแปลของ Larson ได้มีนักวิชาการ เช่น อัจฉรา ไส้ตรุโกล (2554:17-18); ปรีญา อุรรัตน์ (2548 : 19-40); เตือนจิตต์ จิตต์อารี (2548 : 15-18); สุพรรณิ ปิ่นมณี (2546 : 7-18); สันนุวี สายบัว (2545 22); สุดา มงคลสิทธิ์ (2545 : 24-27); ประเทือง ทินรัตน์ (2543 : 47-51); Duff,

Alan (1989 : 10–11); Larson, M.L. (1984 : 15–17) และ Newmark P. (1981 : 38–42) ที่กล่าวเป็นแนวเดียวกันถึงประเภทของการแปลในลักษณะต่างๆ ไว้ สามารถสรุปประเด็นสำคัญได้ ดังนี้

1. การแปลโดยพยัญชนะ เรียกว่า “literal translation” คือ เป็นการแปลแบบตรงตามตัวอักษรที่ปรากฏ เน้นการรักษา คงรูปแบบและโครงสร้างทางภาษาไว้เป็นสำคัญ สามารถแบ่งออกได้ ดังนี้

1.1 การแปลคำต่อคำ เรียกว่า “precise equivalence” นักแปลตามข้อความและเนื้อหาที่ปรากฏอยู่ในต้นฉบับเท่านั้น โดยแปลตรงตัวในระดับหน่วยคำ กลุ่มคำ ประโยคและกลุ่มประโยคเท่านั้น การแปลด้วยวิธีนี้มักจะนิยมใช้กับการแปล ได้แก่ คัมภีร์โบราณ ศิลปจารึก บันทึกทางประวัติศาสตร์ที่เก่าแก่ ที่ใช้ภาษาในสมัยโบราณ เนื่องจากต้องการความหมายตรงกับต้นฉบับ การแปลโดยลักษณะอื่นอาจทำให้ใจความที่ต้องการสื่อมีความคลาดเคลื่อนได้

1.2 การแปลตรงตามโครงสร้างภาษา เรียกว่า “transformation” นิยมใช้กับภาษาต้นฉบับและภาษาเป้าหมายเป็นภาษาที่อยู่ในตระกูลเดียวกันหรือมีโครงสร้างทางภาษาที่คล้ายกันในการแปลจำเป็นต้องรักษารูปแบบและโครงสร้างของภาษาให้ตรงกับต้นฉบับ

1.3 การแปลเชิงอรรถศาสตร์ เรียกว่า “Semantic translation” นักแปลต้องให้ความสำคัญกับต้นฉบับในเรื่องของสำนวนภาษา วิธีเขียน ความหมาย รูปแบบ ความมุ่งหมาย แล้วทำการถ่ายทอดเป็นภาษาเป้าหมายแบบคำต่อคำ วลีต่อวลี การแปลลักษณะนี้นิยมนำมาใช้กับงานประเภทวรรณคดี

2. การแปลโดยอรรถ เรียกว่า “non-literal translation” คือ เป็นการแปลโดยการถือเอาใจความสำคัญที่สามารถเข้าใจได้และสื่อออกมาได้ตรงกับต้นฉบับ แบ่งออกได้ ดังนี้

2.1 การแปลเอาความหรือการแปลเชิงสื่อสาร เรียกว่า “information translation” หรือ “communicative translation” คือ เป็นการแปลที่จับใจความสำคัญของงานดังกล่าวในภาพรวม นักแปลสามารถนำมาเรียบเรียง ดัดแปลง และแต่งเติมตามภาษาที่ต้นต้องการแปล แต่ต้องใช้ภาษาได้อย่างเหมาะสมสามารถทำให้ผู้อ่านจับใจความได้ตรงกับจุดมุ่งหมาย และสิ่งที่ภาษาต้นฉบับต้องการสื่อ

2.2 การแปลแบบเสรี เรียกว่า “free translation” คือ เป็นการแปลที่ไม่เน้นรูปแบบโครงสร้าง ท่วงทำนอง หรือลีลาภาษาแต่อย่างใด

2.3 การนำมาแต่งใหม่ เรียกว่า “reconstructing translation” คือ เป็นการแปลที่มีระดับความละเอียดมากกว่าการแปลแบบเสรี เนื่องจากความหมายและความเข้าใจมีความสำคัญยิ่งกว่าสิ่งอื่นใด นักแปลเพียงจับใจความสำคัญของภาษาต้นฉบับไว้เท่านั้น สามารถนำมาเรียบเรียงใหม่โดยไม่ทิ้งเค้าโครงรูปแบบ และโครงสร้างภาษาเดิมไว้เลยคงไว้แต่โครงเรื่องเท่านั้น

3. การแปลตามลักษณะ การแปลควรมีเกณฑ์ที่แตกต่างกันทั้งนี้เนื่องจากตามหลักภาษาศาสตร์แล้วภาษาที่มีรูปแบบโครงสร้างต่างกันไม่สามารถทำหน้าที่แทนกันได้ การจะแปลให้มี

ความหมายที่เท่าเทียมกันไม่ได้ขึ้นอยู่กับการใช้คำเพียงอย่างเดียวควรพิจารณาบริบทอื่นๆ ประกอบ ดังนี้

3.1 การแปลตามขอบเขตเนื้อหา (extent) แยกเป็น 2 ลักษณะ คือ 1) การแปลทั้งหมด (full translation) คือ สามารถถอดความออกมาเป็นภาษาเป้าหมายตามเนื้อหาในภาษาต้นฉบับได้อย่างครบถ้วน และ 2) การแปลเพียงบางส่วน หากนักแปลพบว่าในบางประโยค หรือบางส่วนไม่สามารถแปลได้หรือหาคำในภาษาเป้าหมายที่สื่อความได้เท่ากับต้นฉบับ และเมื่อแปลแล้วทำให้เนื้อหาในส่วนนั้นไม่สื่อความใดๆ ก็สามรถละทิ้งไว้ได้

3.3 การแปลตามระดับชั้น (levels) แยกเป็น 2 ลักษณะ คือ 1) การแปลแบบสมบูรณ์ (full translation) สามารถใช้ภาษาเป้าหมายแทนที่ภาษาต้นฉบับได้อย่างสมบูรณ์ในระดับรูปแบบและโครงสร้างทางภาษา ส่วนในระดับเสียงและตัวอักษรอาจเทียบเท่าหรือไม่เทียบเท่าก็ได้ และ 2) การแปลแบบจำกัด (restricted translation) เป็นการแปลที่ภาษาเป้าหมายสามารถแทนที่ภาษาต้นฉบับได้เพียงระดับใดระดับหนึ่ง เพียงระดับเดียวเท่านั้น เช่น ระดับไวยากรณ์ คำศัพท์ ระบบเสียงหรือตัวอักษร

3.3 การแปลตามระดับ (rank) คือ เป็นการเทียบเคียงความหมายในระดับคำ ระดับกลุ่มและระดับประโยค แยกเป็น 2 ลักษณะ คือ 1) การแปลเทียบเคียงความหมายได้ในระดับเดียว เช่น ระดับคำกับคำ หรือ ประโยคกับประโยค เท่านั้น และ 2) การแปลเทียบเคียงความหมายได้หลายระดับ เช่น ระดับกลุ่มคำ ระดับประโยค

สภาพแวดล้อมทางสังคมและวัฒนธรรมกับการแปล

ภาษาจัดว่าเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมที่พัฒนาขึ้นโดยมนุษย์ มนุษย์ใช้ภาษาในการสร้างกิจกรรม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และความรู้สึกรู้จักคิดเป็นสื่อกลาง ด้วยความหลากหลายทางวัฒนธรรมบนโลกนี้จึงเป็นปัญหาเกี่ยวกับการแปลเช่นกัน ตามที่นักวิชาการ เช่น ปียดา โล (2551 : 17-18) และ สุพรรณิ ปิณมณี (2546 : 237-239) และ Nida, Eugene A. (1964 : 11-29) ได้กล่าวเป็นแนวเดียวกันถึงสภาพแวดล้อมทางสังคมและวัฒนธรรมที่มีผลกับการแปล สามารถสรุปประเด็นสำคัญได้ ดังนี้

1. **วัฒนธรรมทางสภาพแวดล้อม** สภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ที่มีความแตกต่างกัน ทำให้บางพื้นที่มีคำเฉพาะที่ใช้เรียกสภาพแวดล้อมนั้นๆ ที่หลากหลาย เช่น ผู้ที่อาศัยอยู่ในทะเลทรายจะมีคำศัพท์เพื่อแยกแยะลักษณะของทะเลทรายอยู่หลายคำ แต่ผู้ที่ไม่ได้อาศัยอยู่ในพื้นที่นั้นมีคำเรียกทะเลทรายเพียงคำเดียว

2. **วัฒนธรรมทางวัตถุ** ความเจริญก้าวหน้าทางวัตถุทำให้เกิดคำศัพท์ใหม่ๆ มีเครื่องอุปกรณ์ที่เราใช้ในชีวิตประจำวันเป็นจำนวนมากที่ไม่สามารถหาคำมาเทียบในภาษาไทยได้อย่างชัดเจน ตัวอย่างเช่น คำว่า “game” “condominium” หรือ “lift” เป็นต้น

3. วัฒนธรรมทางสังคม ด้วยโครงสร้างทางสังคมในแต่ละชนชาติแตกต่างกัน จึงทำให้มีผลต่อการใช้ภาษาที่ต่างกันไปในแต่ละสังคมตามมาด้วย อย่างเช่นในสังคมไทยจะให้ความสำคัญกับระบบเครือญาติจึงมีคำศัพท์ที่หลากหลายกว่าภาษาอังกฤษ ตัวอย่างเช่น “ลุง” “ป้า” “น้า” หรือ “อา” แต่ในภาษาอังกฤษมีเพียงคำว่า “aunt” หรือ “uncle” เท่านั้น ซึ่งอาจหมายถึงญาติฝ่ายบิดาหรือมารดาก็ได้

4. วัฒนธรรมทางศาสนาและประเพณี ความเชื่อและขนบธรรมเนียมประเพณีที่แตกต่างกันย่อมทำให้เกิดคำศัพท์เฉพาะในแต่ละศาสนา ความแตกต่างกันทางศาสนาของนักแปลก็อาจทำให้ไม่สามารถถอดความออกมาได้อย่างเข้าใจ เช่น เจดีย์ทรงพุ่มข้าวบิณฑ์ การสวดบังสุกุล การบิณฑบาต ลายกนก ละครชาตรี ซึ่งไม่สามารถหาคำเทียบในภาษาอังกฤษได้ นักแปลต้องอาศัยการอธิบายขยายความแทน

5. วัฒนธรรมทางภาษา หน่วยเสียงและโครงสร้างทางภาษาที่มีความแตกต่างกัน ยิ่งแตกต่างกันมากก็ยิ่งส่งผลต่อการแปลมากเท่านั้น ตัวอย่างเช่น หน่วยเสียง คำว่า Thank ในภาษาไทยเขียนได้ใกล้เคียงที่สุด คือ แทงค์ ส่วนในระดับโครงสร้างก็แตกต่างกันในด้านตำแหน่งของคำแต่ละประเภทเช่นกัน ตัวอย่างเช่น

ภาษาไทย   นาม + คำขยาย เช่น สาวสวย

ภาษาอังกฤษ   คำขยาย + นาม เช่น beautiful girl

สรุปได้ว่า วัฒนธรรมด้านสภาพแวดล้อม วัตถุ สังคม ศาสนาและภาษา มีผลกับการแปลแทบทั้งสิ้น นักแปลต้องมีความรอบครอบและศึกษาเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา

ปัญหาในการแปล

การถ่ายทอดความหมายจากภาษาหนึ่งไปสู่อีกภาษาหนึ่งไม่ใช่เป็นเรื่องที่ง่ายนัก แม้ผู้นั้นจะเป็นนักภาษาศาสตร์ที่มีความเชี่ยวชาญย่อมต้องเคยประสบกับปัญหาในการแปลเช่นกัน การแปลจึงต้องอาศัยการเรียนรู้จากปัญหาที่พบเจอ ทั้งนี้ปัญหาที่สำคัญๆ ตามที่นักวิชาการ เช่น อัจฉรา ไส้สตรูไกล (2554 : 23-29); โอเหว่ย นี และคณะ (2551 : 12-19); เตือนจิตต์ จิตต์อารี (2548 : 232-240); สุพรรณณี ปิ่นมณี (2546 : 61-68) และ วรรณภา แสงอร่ามเรือง (2542 : 208) กล่าวเป็นแนวเดียวกันถึงปัญหาในการแปล สามารถสรุปประเด็นสำคัญได้ ดังนี้

1. ความเข้าใจผิด ด้วยบริบทและความซับซ้อนของภาษาต้นฉบับ สามารถทำให้นักแปลเกิดความเข้าใจคำใดคำหนึ่งหรือเนื้อหาบางส่วนคลาดเคลื่อนได้ หากเปิดหาความหมายคำบางคำจากพจนานุกรม จะพบว่ามีความหมายหลายนัย ในทางปฏิบัติแล้วคำนั้นจะมีความหมายแบบใดขึ้นอยู่กับตำแหน่งหน้าที่และบริบทโดยรอบในประโยค เช่น คำว่า “sentence”

- 1) He was given a life **sentence** for murdering his wife.
- 2) She was **sentenced** to 2 months in prison.
- 3) A **sentence** is a set of words that is complete in itself.

จากตัวอย่างทั้ง 3 ประโยค คำว่า “sentence” จะมีความหมายต่างกันไป ประโยคแรกควรแปลว่า “การพิพากษาให้จำคุก” ประโยคที่สองควรแปลว่า “ได้รับโทษ” และประโยคที่สามแปลว่า “ประโยค” ความเข้าใจความหมายที่ผิดย่อมส่งผลให้การถ่ายทอดความหมายไปสู่ภาษาเป้าหมายเกิดความผิดพลาดตามไปด้วยเช่นกัน

ประโยคที่ว่า “How are you going today?” อาจมีผู้เข้าใจผิดแปลว่า “คุณจะไปอย่างไร วันนี้” แต่ควรแปลว่า “คุณเป็นอย่างไรบ้างวันนี้”

2. ปัญหาด้านภาษา ด้วยรูปแบบและโครงสร้างทางภาษามีทั้งคล้ายคลึงกันและแตกต่างกัน นักแปลต้องมีความรู้ทั้งในภาษาต้นฉบับและภาษาเป้าหมายเป็นอย่างดี ระบบโครงสร้างทางไวยากรณ์บางประเภทอาจมีความหมายทั้งโดยตรงและโดยอ้อม หรือบางครั้งไม่มีความหมายใดๆ เลย เป็นเพียงโครงสร้างทางไวยากรณ์ที่ทำให้ประโยคมีความถูกต้องตามระบบภาษาเท่านั้น เช่น “I have been studying English for 2 years”. โครงสร้างทางไวยากรณ์ในภาษาอังกฤษ คือ “+ have been + v.ing” ในลักษณะนี้ไม่มีในภาษาไทย จึงต้องอาศัยการอธิบายขยายความถึงลักษณะความหมายในภาษาอังกฤษว่า ใช้กับสถานการณ์ที่แสดงถึงการกระทำที่ทำมาแล้วยังมีความต่อเนื่องจนถึงปัจจุบันและยังไม่เสร็จสิ้น ถ้าแปลโดยยึดความหมายตามหลักไวยากรณ์ทางภาษาอังกฤษ ที่นิยมแปลโครงสร้างไวยากรณ์ในลักษณะนี้โดยจะมีคำว่า “กำลัง” อยู่ในประโยค อาจแปลเป็นภาษาไทยได้ว่า “ฉันได้กำลังศึกษาภาษาอังกฤษมาเป็นเวลา 2 ปีแล้ว” ซึ่งฟังแล้วไม่สอดคล้องกับสำนวนในภาษาไทยเท่าไร ควรแปลว่า “ฉันศึกษาภาษาอังกฤษมาเป็นเวลา 2 ปีแล้ว” นอกจากนี้ยังมีปัญหาเกี่ยวกับภาษาในลักษณะอื่นๆ เช่น ด้านคำศัพท์ สำนวนภาษา คำพังเพย และสุภาษิต เป็นต้น

3. การแปลไม่สมบูรณ์ การแปลในลักษณะนี้เกิดจากนักแปลแต่งเติมหรือตัดทอนเนื้อหาจากต้นฉบับเดิม ทำให้ใจความเกินหรือขาดหายไม่สามารถสื่อได้ตรงตามวัตถุประสงค์ อาจเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดความสับสนและไม่เข้าใจเนื้อหาได้ เหตุการณ์เช่นนี้จะเกิดขึ้นกับการแปลแบบอิสระ (free translation) นอกจากนี้การแปลไม่สมบูรณ์อาจมาจากการเลือกใช้คำได้อย่างไม่เหมาะสมกับวัยหรือเพศ คำราชาศัพท์นำมาใช้กับบุคคลทั่วไป (ยกเว้นการแสดง) หรือคำที่ใช้ตามยุคสมัย

4. การยึดติดกับภาษาต้นฉบับ ปัญหานี้ในลักษณะนี้จะเกิดจากการแปลคำต่อคำ หรือประโยคต่อประโยค เป็นการยึดติดกับภาษาต้นฉบับมากเกินไป ทำให้เกิดความไม่สอดคล้องกับสำนวนในภาษาเป้าหมาย และทำให้ความหมายยังคงติดสำนวนภาษาจากต้นฉบับ เช่น ประโยคที่ว่า “I don't

care” คำว่า “care” คนไทยมักใช้ทับศัพท์จนติดปาก อาจแปลว่า “ฉันไม่แคร์” ควรแปลว่า “ฉันไม่สนใจหรือ” มากกว่า

5. ความแตกต่างทางวัฒนธรรม ความรู้รอบตัวและภูมิหลังเรื่องที่จะแปลเป็นคุณสมบัติอีกประการหนึ่งของนักแปล หากขาดประสบการณ์ด้านวัฒนธรรมในเรื่องที่จะแปลแล้วย่อมสร้างปัญหาได้เช่นกัน การสื่อสารข้ามวัฒนธรรมที่ขาดความเข้าใจอย่างถูกต้องอาจทำให้ถูกมองว่าไม่เหมาะสมและไม่ได้รับการยอมรับ นักแปลจึงเป็นผู้ที่ทำหน้าที่เชื่อมช่องว่างระหว่างวัฒนธรรมทั้งสองให้อยู่ร่วมกันอย่างกลมกลืนและเข้าใจ ตัวอย่างเช่น ประโยคว่า “How are you going today?” เป็นสำนวนที่นิยมใช้ในประเทศออสเตรเลีย คำว่า “dart” โดยทั่วไปหมายถึง “เกมปาเป้า” แต่ในภาษาอังกฤษแบบแคนาดาหมายถึง “บุหรี” ประโยคว่า “What is your good name?” และ คำว่า “Lakh” (เลขหลักแสน) เป็นสำนวนที่นิยมใช้ในประเทศอินเดีย

สรุปได้ว่า ปัญหาในการแปลมาจากสาเหตุหลากหลาย ได้แก่ เกิดจากตัวนักแปลเองที่ยังขาดทักษะความรู้ความชำนาญและความเข้าใจในการใช้ภาษา รูปแบบและโครงสร้างทางไวยากรณ์ ตลอดจนภูมิหลังทางวัฒนธรรมในแต่ละชาติแต่ละภาษา เป็นเหตุทำให้เกิดความเข้าใจผิด ยึดติดกับภาษาต้นฉบับซึ่งอาจนำไปสู่การแปลที่ไม่สมบูรณ์

การสอนแปล

การแปลจัดว่าเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ ผู้ที่มีความสนใจต้องอาศัยความรู้ ความสามารถด้านภาษาและประสบการณ์ด้านภูมิหลังทางวัฒนธรรมทั้งของภาษาต้นฉบับและภาษาเป้าหมาย ทั้งนี้หากเป็นผู้ที่สนใจด้านการแปล รู้จักฝึกฝนศึกษาได้เรียนรู้ถึงแนวคิดและทฤษฎีในการแปลอย่างเป็นระบบแล้วย่อมทำให้พัฒนาการด้านการแปลมีความก้าวหน้าอย่างเห็นได้ชัด ความรักในการแปลจะช่วยทำให้ผู้นั้นได้เรียนรู้และท่องไปในโลกกว้างผ่านเนื้อหาที่เกิดขึ้นในระหว่างการแปล ได้รับประสบการณ์ต่างๆ เกิดทักษะและความเชี่ยวชาญในด้านภาษาในที่สุด

ขั้นตอนในการสอนแปลนั้นมีลักษณะเช่นเดียวกับการสอนทักษะทางภาษาอื่นๆ ตามที่นักวิชาการ เช่น ศติ อินทโกสม (2556 : 52-55); เตือนจิตต์ จิตต์อารี (2548 : 41-47) และ วรนาถ วิมลเฉลา (2535 : 20-25) กล่าวไว้เป็นแนวเดียวกันถึงหลักในการสอนแปล สามารถสรุปประเด็นสำคัญได้ ดังนี้

1. ขั้นเลือกเนื้อหาที่จะแปล สิ่งแรกที่ต้องคำนึงถึง คือ พื้นฐานความรู้ของผู้เรียนแล้วทำการเลือกเนื้อหาของสิ่งที่จะแปลให้มีความสอดคล้องกับผู้เรียน โดยเลือกเนื้อหาจากง่ายไปหายาก จากน้อยไปหามาก เป็นต้น เมื่อนำเนื้อหาดังกล่าวมาแล้วผู้สอนควรนำมาศึกษาในเบื้องต้นว่าเกี่ยวกับเรื่อง

ใด ควรนำชิ้นงานที่มีรูปแบบและโครงสร้างทางภาษา เช่น ไวยากรณ์ คำศัพท์ จำนวนและวลีต่างๆ เป็นประโยชน์ในการพัฒนาทักษะด้านวิชาการ จริยธรรมและประสบการณ์ทางวัฒนธรรมแก่ผู้เรียน

2. ขั้นเตรียมสอน เมื่อนำมาศึกษาในเบื้องต้นแล้วผู้สอนควรลงมือแปลสรุปเนื้อหาที่อาจมีความเป็นไปได้หลายๆ แบบ และนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญได้วิพากษ์วิจารณ์ก่อนนำไปสอนหรืออาจตรวจสอบคำแปลจากเจ้าของภาษาโดยตรง

3. ขั้นสอน ในขั้นนี้ควรกล่าวถึงทฤษฎีด้านการแปลเป็นอันดับแรก โดยที่ผู้เรียนต้องฝึกปฏิบัติการแปลด้วยตนเองเป็นสำคัญ ผู้สอนทำหน้าที่ในการอำนวยความสะดวก บอกเทคนิคการแปล อธิบายเสริมและแก้ไขจุดที่ผิดพลาด กิจกรรมการเรียนอาจจัดให้ผู้เรียนได้ช่วยกันฝึกแปลเป็นกลุ่มย่อย ร่วมกันวิจารณ์และแสดงความคิดเห็นงานของแต่ละกลุ่ม ให้รู้จักใช้เครื่องมือช่วยแปลต่างๆ อย่างคล่องแคล่ว และสร้างแรงจูงใจให้กับผู้เรียน เช่น มีรางวัลให้กับผลงานแปลที่ทุกคนลงความเห็นว่าแปลออกมาดีที่สุด

4. ขั้นตรวจสอบ การตรวจสอบโดยใช้เกณฑ์การประเมินความถูกต้อง ได้แก่ 1) รูปแบบมีความถูกต้องและครบถ้วนตามต้นฉบับ 2) รูปแบบของภาษาและเนื้อหาตรงกับต้นฉบับ และ 3) จำนวนภาษาเป็นธรรมชาติไม่ทิ้งกลิ้งไธแห่งวัฒนธรรมจากต้นฉบับ

สรุปได้ว่า ขั้นตอนในการสอนแปลผู้สอนต้องเตรียมเนื้อหาที่เหมาะสมกับผู้เรียน แปลออกมาในรูปแบบต่างๆ แล้วให้เจ้าของภาษาหรือผู้เชี่ยวชาญวิจารณ์ จัดกิจกรรมในห้องเรียนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทำงานเป็นทีมและรู้จักใช้เครื่องมือช่วยแปล ตรวจสอบผลงานแปลโดยใช้เกณฑ์ที่เป็นมาตรฐาน

คุณสมบัตินักแปล

ความเจริญก้าวหน้าด้านอารยธรรมของมนุษย์ในด้านต่างๆ ทำให้การติดต่อสื่อสารในปัจจุบัน แม้จะอยู่คนละซีกโลกไม่ใช่เรื่องยากอีกต่อไป สิ่งหนึ่งที่ทำให้เกิดความเข้าใจ สามารถอยู่ร่วมกันและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ก็คือ การสื่อสารกันอย่างเข้าใจซึ่งกันและกันแม้จะต่างภาษา แต่ก็มีบ่อยครั้งที่ทำให้การสื่อสารเกิดปัญหา (communication barrier) แม้ว่าทุกคนจะสามารถสื่อสารกันได้แต่ก็ใช้ว่าจะสามารถถ่ายทอดจากภาษาหนึ่งสู่อีกภาษาหนึ่งได้อย่างถูกต้องเสมอไป ดังนั้นผู้ที่สามารถสื่อสารกับผู้อื่นแล้วเกิดผลสัมฤทธิ์และบรรลุตามวัตถุประสงค์ได้นั้น ตามที่นักวิชาการ เช่น เศรษฐวิทย์ (2559 : 11); อัจฉรา ไส้สตรูไกล (2554 : 20-21); สัจฉริ สายบัว (2545 : 5); AUSIT (2012 : 4) และ Baker and Maier (2011 : 1-14) กล่าวเป็นแนวเดียวกันถึงคุณสมบัติของนักแปล สามารถสรุปประเด็นสำคัญได้ดังนี้

1. คุณสมบัติเฉพาะตัว

ทักษะในการแปลที่ดีอันดับแรก เกิดจากภายในตัวเองก่อน ผู้นั้นเป็นผู้มีใจรักและรู้จักแสวงหาความรู้ข้อมูลข่าวสารตลอดจนความเปลี่ยนแปลงของโลก โดยการศึกษาค้นคว้าเรียนรู้จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลายเพื่อที่จะเก็บไว้เป็นฐานข้อมูลภายในตัวเอง เมื่อถึงเวลาแปลก็จะสามารถนำประสบการณ์ที่สะสมไว้ออกมาใช้ได้อย่างมั่นใจ นอกจากนี้ต้องเป็นผู้ที่มีความรอบคอบละเอียดลออ มีไหวพริบ และให้ความสำคัญกับเนื้อหาภาษา มีจรรยาบรรณของนักแปล รู้จักเคารพและให้เกียรติผู้อื่น เช่น การอ้างอิงแหล่งข้อมูล มีความสามารถในการถ่ายทอดภาษาได้ดี มีความคิดสร้างสรรค์ รู้จักลำดับเนื้อหาให้มีขั้นตอน

2. การแสวงหาประสบการณ์

ความสามารถเฉพาะตัวย่อมไม่เพียงพอต่อการแปล นักแปลต้องรู้จักแสวงหาความรู้และมันฝึกฝน อบรม ด้านการแปลอย่างเป็นประจำ รู้จักอ่านผลงานแปลของผู้อื่นเพื่อหาข้อบกพร่องของตนเอง และเพื่อให้เกิดความรู้และความเชี่ยวชาญในหลายๆ ด้าน เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ อยู่เสมอ มีความรู้และแตกฉานด้านภาษา ภูมิหลังวัฒนธรรม สังคม ของชาติที่จะแปลเป็นอย่างดี และต้องเป็นคนเปิดใจกว้าง ยอมรับฟังความคิดเห็นจากคนอื่น

3. ศิลปะในการแปล

นักแปลต้องสามารถถอดความจากภาษาต้นฉบับไปสู่ภาษาเป้าหมายได้อย่างมีศิลปะ ถูกต้อง ครบถ้วนและสละสลวย รู้จักรักษาภาษาในระดับที่สื่อความด้านอารมณ์ให้ใกล้เคียงมากที่สุด ไม่ควรแก้ไข ตัดแปลง หรือต่อเติมข้อมูลที่เป็นทางราชการหรือเกี่ยวกับความมั่นคงให้แปลตามข้อความที่ปรากฏ รู้จักใช้ภาษา คำ ถ้อยคำที่เป็นมาตรฐานเหมาะสมกับสมัยนิยมและประเภทของงานตามต้นฉบับ ไม่ใส่เพิ่มเติมความคิดเห็นส่วนตัวลงไป หรือคำที่คิดขึ้นมาใหม่ๆ สรุปได้ว่า นักแปลควรมีความรู้ความสามารถที่มาจากภายในเป็นเบื้องต้น มีความชอบและรักในการแปล มีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ แสวงหาประสบการณ์องค์ความรู้ใหม่ๆ ในทุกศาสตร์ ยอมรับคำวิจารณ์จากผู้อื่นและพร้อมที่จะปรับปรุง สามารถถ่ายทอดออกมาได้อย่างตรงไปตรงมาและไม่เสริมเติมแต่งเนื้อหาของต้นฉบับ จนสร้างความเสียหายให้กับชิ้นงาน

บทสรุป

การแปล หมายถึง กระบวนการถอดความจากภาษาหนึ่งไปสู่อีกภาษาหนึ่งด้วยการรักษาความหมายและวัตถุประสงค์เดิมไว้ให้มากที่สุดและให้มีความเป็นธรรมชาติ มีหลักการและทฤษฎี ได้แก่ 1) การแปลตามหลักภาษาศาสตร์ 2) การแปลตามวัตถุประสงค์ 3) การแปลตามความหมายและหน้าที่ตามต้นฉบับ และ 4) การแปลที่เกี่ยวข้องกับศาสตร์อื่นๆ เช่น จิตวิทยา การตลาด หรือ สื่อสารมวลชน

สำหรับขั้นตอนการแปลประกอบด้วย 1) การสะสมประสบการณ์ 2) การวิเคราะห์ต้นฉบับก่อนแปล 3) การจับใจความเบื้องต้น 4) การผละออกจากต้นฉบับ 5) การประเมินกลุ่มเป้าหมาย 6) การถอดความไปสู่ภาษาเป้าหมาย และ 7) การเรียบเรียงและตรวจสอบ การแปลแบ่งออกเป็น 1) การแปลโดยพหุญชนะ คือ โครงแบบโครงสร้างตามภาษาต้นฉบับไว้ให้มากที่สุด 2) การแปลโดยอรรถ คือ แปลถือเอาใจความสำคัญเป็นหลักและสามารถสื่อออกมาได้ตรงกัน และ 3) การแปลตามความเหมาะสม สิ่งที่ต้องคำนึงถึงในการแปล คือ วัฒนธรรมทางสภาพแวดล้อม ศาสนา ประเพณี ภาษา สังคม และปัญหาสำคัญในการแปลเกิดจากความเข้าใจผิด ความไม่แตกฉานในภาษาต้นฉบับและภาษาเป้าหมาย การตัดทอนจนเนื้อความเสีย การยึดติดกับต้นฉบับเกินไป และความแตกต่างทางวัฒนธรรม สำหรับขั้นตอนในการสอนแปล ได้แก่ 1) เลือกเนื้อหาที่เหมาะสมกับผู้เรียน 2) ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบฉบับร่าง 3) นำเสนอหลักการและให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง 4) ตรวจสอบเนื้อหาโดยใช้เกณฑ์ที่มาตราฐาน

แบบฝึกหัดท้ายบทที่ 1

หลักการ แนวคิด และทฤษฎีการแปล

คำชี้แจง : จงตอบคำถามต่อไปนี้ให้ได้ใจความพอสังเขป

1. คำว่า “translation” ตามที่นักวิชาการกล่าวไว้สามารถสรุปออกมาได้อย่างไร
2. การแปลตามทฤษฎีภาษาศาสตร์โครงสร้างและทฤษฎีภาษาศาสตร์เปรียบเทียบ มีลักษณะที่แตกต่างกันอย่างไร
3. การแปลตามวัตถุประสงค์กับการแปลตามความหมายและหน้าที่ตามต้นฉบับมีลักษณะเป็นอย่างไร
4. กระบวนการในการแปลตามที่นักวิชาการกล่าวไว้มีลักษณะเป็นอย่างไร
5. การแปลที่ดีควรมีขั้นตอนอย่างไร
6. การแปลคำต่อคำกับการแปลตามระดับมีลักษณะที่เหมือนและต่างกันอย่างไร
7. การแปลโดยพหุชนะกับการแปลอรรถมีรายละเอียดอย่างไร
8. สภาพแวดล้อมทางสังคมและวัฒนธรรมมีผลกับการแปลอย่างไร
9. ความเข้าใจผิดในการแปลและการแปลไม่สมบูรณ์มีลักษณะเป็นอย่างไร
10. การสอนแปลที่ถูกต้องควรมีขั้นตอนอย่างไร

เอกสารอ้างอิง

- เตือนจิตต์ จิตต์อารี. (2548). **แปลให้เป็นแล้วเก่ง**. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้ง.
- ประเทือง ทินรัตน์. (2543). **การแปลเชิงปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- ปรีญา อุন্নรัตน์. (2548). **การแปลอังกฤษเป็นไทย แนวคิดและวิธีการ**. (พิมพ์ครั้งที่ 8).
กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ดวงกมล.
- ปิยดา โล. (2551). **กลวิธีการแปลสำนวนและกริยาวลีภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยในบทบรรยาย ภาพยนตร์การ์ตูน**. ปริญญาโท ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ เพื่อการสื่อสาร มหาวิทยาลัยบูรพา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พิมพ์พันธุ์ เวสสะโกศล. (2558). **การแปลภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- มนีรัตน์ สวัสดิ์วัฒน์ ณ อยุธยา. (2548). **การแปล : หลักการและการวิเคราะห์**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ราชบัณฑิตสถาน. (2556). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตสถาน พ.ศ. 2554**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : ราชบัณฑิตยสถาน.
- วรรณถ วิมลเฉลา. (2535). **คู่มือสอนแปล**. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรรณณา แสงอร่ามเรือง. (2542). **ทฤษฎีและหลักการแปล**. กรุงเทพฯ : โครงการตำราคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2545). **ทฤษฎีและหลักการแปล**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : โครงการตำราคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศศิ อินทโกสุม. (2556). **ปัญหาการแปลผิดความหมายของนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการแปลภาษาฝรั่งเศส-ไทย**. มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- เศรษฐวิทย์. (2559). **เรียนภาษาอังกฤษผ่านการแปล**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เม็ดทราย.
- สัญญาวี สายบัว. (2545). **หลักการแปล: กิจกรรมสู่ความเข้าใจ**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- _____. (2554). **หลักการแปล**. (พิมพ์ครั้งที่ 8 ฉบับพิมพ์เพิ่ม). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

เอกสารอ้างอิง (ต่อ)

- ลิทธา พิณีจิวาดล. (2542). **คู่มือนักแปลอาชีพ**. กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คส์
- สุดา มงคลสิทธิ์. (2545). **การศึกษาทฤษฎีการแปลนามวลีในข้อเขียนประเภทวรรณสาร จากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย**. ปรินซ์ตันนิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุพรรณณี ปิ่นมณี. (2546). **การแปลขั้นสูง Advance Translation**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.
- อัจฉรา ไส้สัตรีไกล. (2554). **จุดมุ่งหมาย หลักการและวิธีการแปล**. (พิมพ์ครั้งที่ 8). นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ไอแห้วย ฉี, กมลพร สุทธิสุขทวี และ ศรีเพ็ญ เศรษฐเสถียร (2551). **สาเหตุของความล้มเหลวและกลยุทธ์ในการแปล**. วารสารวิชาการศิลปศาสตร์ประยุกต์. ปีที่ 1, ฉบับที่ 1 (ก.ค.- ธ.ค. 2551), หน้า 12-19. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้า พระนครเหนือ.
- AUSIT (2012). **AUSIT Code of Ethics and Code of Conduct**. AUSIT National. [Online] Retrieved on June 1, 2016, from, https://ausit.org/AUSIT/Documents/Code_Of_Ethics_Full.pdf.
- Baker, M. and Maier, C. (2011). **Ethics in Interpreter and Translator Training Critical Perspectives**. The Interpreter and Translator Trainer 5(1), 2011.
- Bell, Roger, T. (1991). **Translation and Translating: Theory and Practice**. : New York : The United State of American by Longman Inc.
- Catford, J. C. (1965). **A Linguistic Theory of Translation**. London: Oxford University Press.
- Duff, Alan. (1989). **Translation**. Oxford : Oxford University Press.
- Hornby, A. S. (2005). **Dictionary Advanced Learner's Dictionary (7 ed.)**. New York : Oxford University Press.
- Larson, M. L. (1984). **Meaning-based Translation : A guide to cross-language Equivalence**. New York : University Press of America.
- Newmark, P. (1981). **Approaches to translation**. New York: Oxford Pergamon press.
- Nida, Eugene A. (1964). **Toward a Science of Translating: With Special Reference to Principles and Procedures Involved in Bible Translating**. Leiden : EJ. Brill.

Nida, Eugene A. and Taber, Charles R. (1982). **The Theory and Practice of Translation.**

Leiden: Brill.

Tou, A.B. (1989). **Some Insights from Linguistic into the Processes and Problems of**

Translation. TEFLIN Journal 1.